

pastoor van Arcen, Henricus Joseph Oomen (1795-1859) aangetrokken; hij is deze functie tot zijn overlijden in 1859 blijven vervullen.³⁴ Onder zijn opvolger, Petrus Franciscus Hubertus Canoy (1818-1865) die al vanaf 1852 op het seminarie dogmatiek doceerde, werd de studieduur van drie naar vier jaar gebracht. Elders was dat al het geval.

In het vroege voorjaar van 1843 kon Paredis van het bisdom Luik het Middeleeuwse abdijcomplex Rolduc bij Kerkrade kopen. Hier werd als “deuxième section du Séminaire” een eigen kleinseminarie gevestigd. Rolduc fungeerde eigenlijk als een soort scholengemeenschap, omdat hier ook de – tweejarige – filosofieopleiding van het vicariaat, een normaalschool (kweekschool), een zogeheten voorbereidende klas en een handelsschool waren ondergebracht. De kleinseminarie-afdeling startte in mei 1843 met 63 leerlingen. Dit aantal zou in de daaropvolgende jaren snel toenemen.³⁵

De ontwikkelingen tussen 1798 en 1850 overziende, kan worden opgemerkt dat de vicarissen en aarts priesters die na 1795 leiding moesten geven aan het katholieke volksdeel in ons land, er bijzonder snel in geslaagd zijn een reguliere priesteropleiding op te zetten in de geest van het Concilie van Trente. Onderlinge meningsverschillen, onder meer over het gewenste aantal seminaries en de plaatsen waar deze gevestigd moesten worden,³⁶ hebben nauwelijks vertragend gewerkt. Ook de voor de seminaries bijzonder onvriendelijke onderwijs politiek van koning Willem I heeft, in elk geval in organisatorisch opzicht, zeker op langere termijn weinig schade aangericht. Wel heeft deze politiek er mede toe bijgedragen, dat de priesteropleiding in Nederland in studieuze en maatschappelijk opzicht in een isolement is geraakt.

De leidende figuren op de nieuwe seminaria putten de eerste decennia volop uit de intellectuele bagage, die zij – vaak persoonlijk – uit de theologische faculteit van Leuven hadden meegebracht. Dat gold bijvoorbeeld voor Joseph Michaël Chedeville (1770-1847), die in Leuven een baccalaureaat in de theologie had verworven en van 1811 tot 1839 president van Warmond is geweest. Dat gold ook voor de stichter van het Bredase grootseminarie, de al genoemde Adrianus Oomen, die in Leuven het licentiaat in de theologie had behaald. Antonius van Gils (1758-1834) tenslotte was, alvorens hij in 1798 president werd van het Bossche grootseminarie, van 1790 tot 1797 professor in de theologie in Leuven geweest. Omstreeks 1840 werd die band met Leuven losser. Dit hing niet alleen samen met de opheffing van het Verenigd Koninkrijk. Presidenten als Van Vree, Cuyten en Morgen hadden hun opleiding geheel in Nederland genoten en stelden zich ook open voor andere denkbeelden dan die welke in

34 . Vgl. W. Goossens, ‘De oprichting van het Groot Seminarie te Roermond’, in: *Aanalecta voor het bisdom Roermond* 2(1917), 139-147.

35 . Vgl. J. Kleijntjens, ‘Rolduc van 1839-1857’, in: *Rolduc's Jaarboek* 10(1930), 74-93.

36 . Zo was de Bossche vicaris Antonius van Alphen een voorstander van drie seminaries: een voor het Bossche, een voor Holland en Zeeland en een voor de overige gewesten. Over de plaats, waar dat Hollandse seminarie moest komen, liepen de meningen binnen dat aarts priesterschap zeer uiteen. Sommigen dachten aan Amsterdam, anderen aan Haarlem en weer anderen wilden het liefst een vestiging op het platteland.